

*Antagen av kommunfullmäktige 2004-01-29, § 10,
att gälla fr o m 2004-02-28*

AVFALLSPLAN
FÖR
VÄRNAMO KOMMUN
2004-2007

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund	3
Värnamo kommun	3
Avfallsdefinitioner	3
Lagar och förordningar	3
Nationella och regionala mål och riktlinjer	4
Uppföljning av föregående avfallsplan	4
Nuvarande avfallshantering	5
Organisation och finansiering	5
Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall	5
Park- och trädgårdsavfall	5
Bygg- och rivningsavfall	5
Avfall från energiutvinning	6
Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten	6
Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten	6
Avfall från utvinning av mineraliska produkter	6
Branschspecifikt industriavfall	6
Ej branschspecifikt industriavfall	6
Specialavfall	6
Sammanställning av avfallsmängder	6
Insamling av producentansvarsavfall	7
Avfallsanläggningar i Värnamo kommun	9
Stomsjö deponeringsanläggning	9
Gamla avfallsupplag	10
Framtida avfallshantering	11
Åtgärder	11
Miljöeffekt	11
Handlingsplan	12

Inledning

Bakgrund

Enligt miljöbalken är varje kommun skyldig att upprätta en renhållningsordning med föreskrifter om hanteringen av avfall inom kommunen och en avfallsplan som omfattar beskrivning av avfallshanteringen i kommunen och som anger mål och medel som syftar till att minska avfallens mängd och farlighet. I samband med att renhållningsordningens föreskrifter om avfallshandling antogs 2002 beslutades det att även avfallsplanen för Värnamo kommun skulle revideras.

Värnamo kommun

Värnamo kommun ligger i södra delen av Jönköpings län på gränsen till Kronobergs län. Värnamo kommun är med sina 32 252 invånare näst störst i Jönköpings län. Ungefär hälften av kommunens invånare bor i Värnamo centralort. Kommunen har haft en gynnsam befolkningsutveckling. Mellan 1980 och 2002 har Värnamo kommun ökat med 1910 personer eller i genomsnitt med ca 85 personer per år. Befolkningsökningen har i huvudsak skett i Värnamo.

Centralorten samt de större tätorterna ligger som i ett band utmed riksväg 27 och järnvägen. Här bor och arbetar 80 procent av invånarna. Drygt 20 procent av befolkningen bor på landsbygden eller i mindre tätorter. Antal hushåll i kommunen är cirka 14 000 stycken. I prognosen för befolkningsutveckling beräknas befolkningen öka med 3,5 procent per år och uppgå till ca 33 100 invånare år 2010.

Avfallsdefinitioner

Definitionen av avfall bygger på EU's avfallsdefinition och beskrivs i Miljöbalken 15 kap §1 som: "Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med". Hushållsavfall definieras i 15 kap 2 § miljöbalken: "Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet."

Tidigare indelades avfallet enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:6) i tio olika kategorier som baserade på hur avfallet uppkommit. I avfallsförordningen (2001:1063) presenteras tjugo kategorier enligt EU's EWC-koder, vilka återfinns i bilaga 2 i avfallsförordningen.

Lagar och förordningar

Miljölagstiftningen sammanfördes 1999 i *miljöbalken*. I denna fastslås kommunens renhållningsskyldighet för hushållssopor.

Den 1 januari 2002 ersatte *avfallsförordningen* den gamla renhållningsförordningen samt förordningen om farligt avfall. Avfallsförordningen reglerar hur brännbart, organiskt och farligt avfall, elektriska och elektroniska produkter samt avfall som utgörs av kylskåp och frysar skall hanteras. I förordningen anges även hur olika avfall kan betecknas enligt en sexsiffrig kod som ger en fullständig definition av avfallet.

Från och med 2002 gäller *förordningen om deponering av avfall* som bland annat anger att det är förbjudet att deponera utsorterat brännbart avfall samt att förbud mot deponering av organiskt avfall kommer att gälla från och med 1 januari 2005. Förordningen beskriver även kraven för de deponeringsanläggningar som avser fortsätta sin verksamhet efter år 2008.

Den 1 januari 2000 började *lag om skatt på avfall* att tillämpas. Avfall som deponeras eller lagras under längre tid än tre år beläggs med skatt för att minska deponering samt att utveckla alternativa behandlingsformer. År 2003 var avfallsskatten 387 kronor per ton.

Sedan 1999 har kommunen ansvar enligt *förordningen om batterier* att samla in, sortera och transportera bort alla kasserade batterier för bortskaffande eller återvinning av kvicksilver, kadmium och bly. Även kasserade apparater med inbyggda batterier kan lämnas in via kommunens insamlingssystem. Förordningen gäller dock inte fordonsbatterier vilka istället återförsäljarna är skyldiga att ta emot och transportera till anläggning för återvinning eller bortskaffande.

Ett flertal *förordningar om producentansvar* har införts i Sverige sedan 1994. År 2003 fanns det förordningar som reglerade producentansvar för returpapper, förpackningar, däck, bilar samt elektriska och elektroniska produkter. Producentansvar innebär att de som tillverkar, importerar eller säljer en vara eller en förpackning, har ett ansvar för att ta hand om dessa när de tjänat ut. Producenten ska se till att materialen och de olika delarna återanvänds, materialåtervinns eller går till energiutvinning utifrån vad som är lämpligast.

Producenterna för förpackningar har organiserat sig i branschägda materialbolag som administrerar insamling och återvinning. Följande materialbolag är verksamma idag: Svenska Metallkretsen AB, Plastkretsen AB, RWA Returwell AB, Svensk Kartongåtervinning AB, Svensk Glasåtervinning AB, Pressretur AB, Svensk Däckåtervinning AB samt ElRetur AB. Insamlingsarbetet utförs av entreprenörer som utsetts av materialbolagen.

Nationella och regional mål och riktlinjer

Avfallshanteringen nationellt inriktar sig på att dels förändra konsumtions- och produktionsmetoder, dels på att förbättra sortering och omhändertagande av avfall. Den prioritetsordning som förordas för omhändertagande är återanvändning, återvinning av energi och material samt i sista hand deponering. Allmänt sett skall även samordningen mellan olika system förbättras, tillgängligheten och servicen öka och informationen förbättras.

Regeringen lade i maj 2003 fram propositionen *ett samhälle med giffria och resurssnåla kretslopp*. Ur propositionen kan läsas följande: Kravet på utsortering och förbud om deponering av brännbart avfall som infördes 2002 kommer att ytterligare skärpas genom krav på kontroll av den brännbara fraktionen. Det organiska avfallet, sett ur nationell synvinkel skall till 35 procent behandlas biologiskt. Utsorteringen av farligt avfall är prioriterat, tydligare krav på hushållens ansvar att sortera ut detta avfall samt ökade krav på kommunerna att tillhandahålla bra service för att samla in det. Kommunernas möjlighet till monopol för insamling av farligt avfall kommer sannolikt att upphöra. Producentansvaret kommer att utökas och göras enklare, möjligheten till fastighetsnära insamling skall gynnas och minst 25 % av hushållen skall vara anslutna till ett sådant system. Verksamhetsavfall skall vara bättre sorterat, särskilt bygg- och rivningsavfall. Avfallsplaneringen kommer att samordnas mellan olika nivåer, bl a kommer en nationell avfallsplan att tas fram dessutom kommer länsstyrelsens roll i avfallsplaneringen att stärkas. Kraven på statistik kommer att öka.

I ett nationellt perspektiv antog år 1999 regeringen 15 miljö kvalitetsmål vilka beskriver vad som måste uppnås ur miljösynpunkt för att nå en hållbar ekologisk utveckling. Tre av dessa mål anses vara av betydelse för avfallsområdet: God bebyggd miljö, Giffri miljö, Begränsad

klimatpåverkan och Skyddande ozonskikt. Länsstyrelsen har i uppdrag att anpassa dessa nationella mål till lokal och regional samhällsplanering, detta arbete pågår.

Lokalt har miljö kvalitetsmålen applicerats i ett *miljöprogram för Värnamo kommun* som antogs 2001 och där förslag på åtgärder och nyckeltal presenteras för kommunens miljöarbete. Dessutom finns ett *handlingsprogram till miljöplanen samt miljöprogrammet* som beskriver åtgärder som skall göras under perioden 2002- till och med 2005.

Uppföljning av föregående avfallsplan

I senaste avfallsplanen från 1993 finns ett handlingsprogram med ett antal mål och åtgärder för kommunens avfallshandtering. Flertalet av målsättningarna hade uppfyllts fram till 1997. Detta berodde mycket på att den nationella lagstiftningen som skärpte upp avfallshanderingen gick hand i hand med Värnamo kommuns målsättningar: Källsorteringen har byggts ut, miljö- och avfallsinformationen har utökats, mer farligt avfall lämnas in för omhändertagande, komposteringen har ökat, differentierad taxa har införts. Fortfarande har inte slamfrågan lösts enligt avfallsplanens målsättning, idag deponeras slammet.

Nuvarande avfallshantering

Organisation och finansiering

Kommunen ansvarar för avfallshantering för hushållsavfall, t ex köksavfall, trädgårdsavfall, latrin, slam från slambrunnar, skrymmande avfall samt hushållens farliga avfall. Som huvudentreprenör används Wennbergs åkeri AB. Kommunen har även transportmonopol för farligt avfall, här är Småland West huvudentreprenör. Kommunen driver även Stomsjö avfallsanläggning där deponering och återvinningscentral är beläget. Verksamhetsansvaret åligger Tekniska nämnden.

Tillsynen över avfallshantering utförs av miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Regional tillsyn utövas av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Renhållningen finansieras genom abonnenternas renhållningsavgifter. Kommunfullmäktige antar taxan som enligt självkostnadsprincipen ska täcka kostnader för hämtning, transport samt behandling av avfallet samt även täcka insamling och behandling av grovavfall, kylmöbler, batterier och farligt avfall samt sluttäckning av deponin (fondering).

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

Brännbart hushållsavfall insamlas huvudsakligen i 210 liters säckar. Hämtningsintervallet för enfamiljshus är fjorton dagar. För flerfamiljshus och institutioner är hämtningsintervallet en vecka. Insamlat avfall skickas till förbränning.

Farligt avfall se specialavfall.

Skrymmande avfall såsom grovsopor och icke brännbart restavfall skall inte lämnas vid ordinarie soptömning. Istället lämnas dessa vid Stomsjö återvinningsgård eller med budning vid fastigheten.

Vitvaror och kylmöbler kan utan kostnad lämnas vid Stomsjö återvinningsgård, eller vid reningsverken i Bredaryd och Rydaholm.

Organiskt avfall komposteras om möjligt på den egna fastigheten. Kompostering av matavfall (kött, fisk, tillagad mat) kräver anmälan till miljö- och stadsbyggnadsnämnden samt att komposteringen sker i skadedjurssäker isolerad kompostbehållare. De som komposterar kan ansöka om lägre renhållningsavgift. Vissa hushåll kan även ansöka om förlängt sop-

hämtningsintervall. Andelen som komposterar hemma är 1 500 hushåll vilket innebär att cirka 10 % av det organiska avfallet behandlas biologiskt.

Trädgårdsavfall se park- och trädgårdsavfall.

Latrin insamlas under maj – september. Latrinet läggs på deponin.

Återvinningsmaterial se insamling av producentansvarsavfall

Återanvändningsbart material kan lämnas på Stomsjö återvinningscentral där Härbärgets vänner samt Pingstkyrkan ansvarar för second-handverksamheten. Vid några återvinningsstationer finns även containrar för insamling av återanvändbara kläder, skor och textilier, dessa sköts av hjälporganisationer såsom Erikshjälpen och Emaus. Fyra ideella second hand verksamheter finns idag i kommunen; Erikshjälpen, Härbärgets vänner, Värnamo Pingstyrka/Arken samt Röda Korset/Kupan.

Park- och trädgårdsavfall

Rent *trädgårdsavfall* som inte komposteras på den egna fastigheten kan utan kostnad lämnas uppe på Stomsjö återvinningsgård eller till f d vegetationstipparna i Bredaryd, Forsheda, Bor, Horda eller Rydaholm. Hushåll kan också teckna ett grönabonnemang och få trädgårdsavfallet hämtat under april - november.

Bygg- och rivningsavfall

Den totala mängden bygg- och rivningsavfall är svår att beräkna, mängden är även väldigt konjunkturberoende. Dessutom passerar en viss del av schaktmassor och rivningsavfall inte någon mottagnings- eller sorteringsanläggning utan hanteras på annat sätt. De mängder som är redovisade är i regel sorterade vid källan och transporteras av entreprenörer direkt till deponering, återvinning eller förbränning. Viss del osorterat går genom sorteringsanläggningen och sorteras i brännbart, återvinningsbart och deponirest.

Avfall från energiutvinning

Avfall från energiutvinning härrör från Sydkraft Värme AB. Under 2002 genererades 1349 ton aska varav 63 ton deponerades på Stomsjö och resterande återanvändes som konstruktionsmaterial.

Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Slam från kommunala reningsverk deponerades på Stomsjö deponeringsanläggning. När slut-täckningen pågår kommer slammet att användas som konstruktionsmaterial till denna. Under år 2002 genererades 2 990 ton avloppsslam.

Rens från kommunala reningsverk deponeras på Stomsjö deponeringsanläggning och uppgick år 2002 till 200 ton.

Slam från enskilda anläggningar av avloppsbrunnar och slutna tankar sker minst en gång per år, vid tidpunkt som kommunen bestämmer. Avloppsslammet avvattnas vid Värnamo, Bredaryd samt Rydaholms avloppsreningsverk.

Avfall från industriellt avloppsvatten

Avvattnat avloppsslam från industriella reningsverk deponeras på Stomsjö deponeringsanläggning.

Avfall från utvinning av mineraliska produkter

Avfall från utvinning av mineraliska produkter förekommer inte i kommunen.

Branschspecifikt industriavfall

Branschspecifikt avfall utgörs av gummiavfall från gummifabriker. Under 2002 deponerades 186 ton.

Ej branschspecifikt industriavfall

Ej branschspecifikt industriavfall samlas in av entreprenörerna och transporteras direkt till lämplig behandlingsanläggning om det är sorterat eller via någon sorteringsstation om det är osorterat.

Specialavfall

Med specialavfall avses farligt avfall från hushåll och industrier samt vissa övriga avfall av speciell karaktär. Kommunen har transportmonopol på insamling av farligt avfall och anlitar en huvudentreprenör för insamling vilken i sin tur har ett flertal underentreprenörer. Under 2002 samlades totalt 1904 ton specialavfall in.

Hushållens farliga avfall samlas in via miljöbil eller genom att invånare i kommunen på egen hand transporterar avfallet till Stomsjö återvinningscentral varefter vidare transport till lämplig anläggning sker (se tabell 1). Avtal rörande av läkemedel, stickande avfall och farligt avfall har tecknats med apoteket.

Tabell 1: Insamlad mängd farligt avfall från hushåll

Mottagningsplats	Mängder ton		Mottagare
	-02	-00	
Stomsjö återvinningscentral	55	43	
Miljöbilen	11,8	13,3	SAKAB

Industrins farliga avfall samlas in av kommunen godkända entreprenörer och transporteras till lämplig behandlings- eller destruktionsanläggning, i regel SAKAB.

Lysrör i ett antal av 3215 stycken samlades in i kommunen 2002.

Övrigt specialavfall deponerades till en mängd av 616 ton under 2002. Till denna kategori hör exempelvis asbest, slam från rännstensbrunnar och färg/ridåvatten.

Sammanställning av avfallsmängder

Ett försök till uppskattning av totala mängder och form av behandling till varje avfallskategori har sammanställts i tabell 2. Främst avseende bygg- och rivningsavfall är siffrorna osäkra.

Tabell 2: Mängder och hantering av avfall i Värnamo kommun i ton år 2002 (uppskattade siffror är kursiverade)

Hantering \ Avfallskategori	Återvinning	Biologisk behandling	Förbränning	Deponi	Annat	Totalt
Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall	2 605	350	5 992	931	-	10 328
Park- och trädgårdsavfall	-	1800	-	22	-	1 800
Bygg- och rivningsavfall	100	-	1000	1 268	-	2 368
Avfall från energiutvinning	1 286	-	-	63	-	1 349
Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten	-	-	-	3 190	-	3 190
Avfall från industriell avloppsvatten	-	-	-	10	-	10
Avfall från utvinning av mineraliska produkter	-	-	-	-	-	-
Branschspecifikt industriavfall	-	-	-	186	-	186
Ej branschspecifikt industriavfall	3 000	-	7 000	2 961	-	12 961
Specialavfall (varav hushåll)	-	-	-	616	1 288 (67)	1 904 (67)
Totalt	6 991	2 150	13 992	9 247	1 288	

Producentansvarsavfall

För förpackningar och övriga restprodukter som omfattas av producentansvar gäller att insamling och transport organiseras av Förpackningsinsamlingen samt övriga ansvariga aktörer. Förpackningsinsamlingens återvinningsstationer finns i dag på 26 platser i kommunen (se tabell 3). Återvinningsbehållarna ägs av materialbolagen. Vid återvinningsstationerna kan metallförpackningar, förpackningar av färgat och ofärgat glas, hårdplast, allpapp (returpapper och pappersförpackningar) samt småbatterier lämnas.

Enligt tabell 4 samlades 2002 totalt in 1 707 ton returpapper och 809 ton förpackningar, vilket motsvarar 53 kg returpapper och 25 kg förpackningar per kommuninvånare. (Detta kan jämföras med år 2000 då 1 472 ton returpapper och 791 ton förpackningar samlades in eller 46 kg retur-papper och 25 kg förpackningar per kommuninvånare).

Insamlingsresultaten för Värnamo kommun avseende producentansvarsavfall ligger väl i linje med de mål som gäller för riket. Fortfarande ligger dock metallåtervinningen något under målet (se tabell 5).

Tabell 3: Återvinningsstationer i Värnamo kommun

Samhälle	Placering
Värnamo	Stomsjö
	Ekbacken förskola
	Samuelsson Gröndal
	Sandgatan
	Västermogatan
	Kyrkgatan
	Vråenvägen
	Brushanegatan
	Expovägen
	Grängsgatan
Bor	Stationsvägen
	Savens väg
Gällaryd	Vid kyrkan
Horda	Järnvägsgatan
Rydaholm	Sveavägen
	Centralplan
Tännö	Lärkvägen
Bredaryd	Mellangatan
	Östergårdsv – Åsv
Forsheda	Fänestadsvägen
	Gärdesvägen-Slättövägen
Hånger	Stationsvägen
Kärda	Björsgårdsvägen
Lanna	Telefonvägen
Dannäs	Bensinstationen
Åminne	Tackjärnsvägen-Bruksvägen

Tabell 4: Insamlade mängder i ton 1996-2002

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Elektronik					24	*	89
Metallförpackningar			28	48	50	35	64
Hårdplast		31	33	45	77	69	77
Mjukplast		27	29	43	64	59	**10
Pappersförpackningar	7	95	104	125	165	191	173
Ofärgat glas	129	149	130	170	170	141	191
Färgat glas	225	266	224	283	266	216	294
Tidn/returpapper	812	1215	1280	1240	1472	1617	1707
Summa	1173	1783	1828	1954	2288	2328	2605

* statistik finns ej för elektronikavfall år 2001

** separat insamling av mjukplast upphörde år 2002

Insamling av återvinningsbart producentansvar-avfall sker idag främst via återvinningsstationerna och Stomsjö återvinningscentral.

Försök pågår med fastighetsnära insamling från flerbostadshus. Uppföljning och utvärdering av den fastighetsnära insamlingsmodellen bör göras. Fortsatt samordnad information mellan kommun och materialbolag samt regelbundna samråd är nyckeln till ett fortsatt bra insamlingsresultat.

Tabell 5: Insamlingsresultat för förpackningar i Värnamo kommun i jämförelse med riket som helhet

Förpackning	Mål % Sverige	Resultat % Sverige	Resultat % Värnamo
Hårdplast	30	18	30
Metall	70	62	65
Kartong	40	44	50
Glas	70	88	80
Well	65	85	-

Avfallsanläggningar i Värnamo kommun

Stomsjö deponeringsanläggning

Stomsjö deponi är sedan 1972 Värnamo kommuns anläggning för deponering och mellanlagring av avfall. Här finns även kommunens återvinningscentral. Avfallet läggs i en konventionell täcklipp, indelad i en avdelning för icke brännbart hushållsavfall och en avdelning för icke brännbart eller osorterat verksamhetsavfall. På Stomsjö deponi finns en omlastningsplatta på vilken det utsorterade brännbara hushållsavfallet läggs och lastas, för vidare transport till förbränning. Asbestsavfall och aska deponeras på anvisad mottagningsplats inom anläggningen. Metallsrot och träavfall mellanlagras i avvaktan på transport till fragmenteringsanläggning respektive förbränningsanläggning.

År 2002 inkom totalt 19 922 ton avfall till Stomsjö deponeringsanläggning. Av dessa deponerades 9 247 ton (se tabell 6).

Tabell 6: Avfall till deponering år 2002 respektive år 2000

Avfallslag	Mängder ton	
	-02	-00
Hushållsavfall	931	7596
Park- och trädgårdsavfall,	22	40
Bygg- och rivningsavfall.	1 268	1 145
Avfall från energiutvinning	63	455
Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten	3 190	4 455
Avfall från behandling industriellt avloppsvatten	10	76
Gummiavfall – Branschspecifikt industriavfall	186	599
Ej branschspec. industriavfall	2 961	6 048
Specialavfall/massor (till deponi; t ex asbest, slam/tvätt, sand rännstensbrunnar.)	616	1 456
Summa	9247	21 870

Sedan 1993 finns i anslutning till Stomsjö deponin en bemannad återvinningscentral, där hushållen kostnadsfritt kan lämna sorterade restprodukter. Återvinningscentralen är öppen måndag 7:00-20:00 och tisdag till fredag 7:00-16:00. Följande fraktioner kan lämnas:

Tabell 7: Återvinningsfraktioner som kan lämnas vid Stomsjö återvinningscentral*

Well	Elektronikavfall
Pappersförp./kartong	Lysrör
Tidningar/returpapper	Lågenergilampor
Förp. av färgat glas	Glödlampor
Förp. av ofärgat glas	Batterier
Förp. av hårdplast	Fordonsbatterier
Metallförpackningar	Farligt avfall
Metallsrot	Textilier
Kylmöbler	Second hand
Grövre träavfall	Brännbart avfall
Trädgårdsavfall	

* Även deponirest kan lämnas men kostar då 25 kronor per kolla

Tabell 8: Diverse återvunnet material från Stomsjö Återvinningsgård – översiktlig statistik (ej producentansvarsavfall)

Avfallslag	Mängder ton		Mottagare
	-02	-00	
Well	125	134	Stena Gotthard
Returpapper	53	45	Stena
Metallsrot	270	216	Stena
Elektronik	89	24	Elektronik & Återvinning
Trädgårdsavfall	314	484	Storkompost
Träavfall	206	522	Elitmiljö i Älmhult
Farligt avfall	55	43	SAKAB

I anslutning till Stomsjö på Lekelund finns en storkompostanläggning som tar emot park- och trädgårdsavfall från Stomsjö återvinningsgård, kommunala anläggningar, kyrkan, Värnamo sjukhus samt bostadsbolagen i kommunen. Slutprodukten är kompostjord sk Värnamomylla som säljs upp på Stomsjö återvinningsgård. Mindre komposteringsanläggningar finns i Bredaryd, Forsheda, Bor, Horda eller Rydaholm (f d vegetationstippar).

Gamla avfallsupplag

1983-84 deltog Värnamo kommun i en landsomfattande inventering; Tekniska kontoret samt miljö- och hälsoskyddskontoret inventerade/besiktigade gamla avfallsupplag i kommunen. Länsstyrelsen sammanställde uppgifterna. Naturvårdsverket gjorde en bedömning av upplagens miljöfarlighet. (SNV Rapport 3164). Efter att kommunen hade skickat in sammanställningen till Länsstyrelsen har ytterligare några tippar hittats som inventerats och bedömts. Idag finns ett trettiootal avfallsupplag som inte längre tillförs avfall. Avfallsupplagen indelas i fyra klasser:

Riskklass 1:

Efterbehandling/ skyddsåtgärder behövs.

Riskklass 2:

Skyddsåtgärder kan behövas.

Riskklass 3:

Upplag där relativt enkla åtgärder behövs

Riskklass 4:

Åtgärder bedöms inte nödvändiga.

Ingen av de äldre avfallsupplagen klassas i grupp 1, den mest miljöfarliga gruppen. två upplag har klassats i grupp 2; Nummer 27 och 30, vilket innebär att fortsatta mätningar och undersökningar bör göras för senare ställningstagande. De flesta upplagen klassas som grupp 3 och 4, vilka är de minst miljöfarliga grupperna. Upplagen i grupp 3 bedöms att efter begränsande åtgärder kunna föras till grupp 4 där ytterligare miljöskyddsåtgärder ej synes behövliga. nedan följer en sammanställning av inventerade avfallsupplag, med fastighetsbeteckning och riskklassificering (se tabell 9).

Tabell 9: Gamla avfallsupplag i Värnamo kommun

Nr	Upplag	Fastighet	Riskklass
1	Bor	Lundboholm 3:1	4
2	Bor	Lundboholm 3:1	4
3	Bor	Bor 8:1	4
4	Ulås	Ulås 7:1	3
5	Bredaryd	Bredaryd 7:6, 7:44	3
6	Bredaryd	Bredaryd 20:1	4
7	Bredaryd	Bredaryd 20:1	3
8	Havrida slamtipp	Havrida 2:14	4
9	Forsheda	Forsheda 5:108	4
10	Forsheda	Djuragårde 1:1	4
11	Horda	Söderåsen 1:3	4
12	Hånger	Hånger 2:1	4
13	Kärda	Samf S:1 (Kärda)	4
14	Lanna	Lanna 1:44	4
15	Lanna mo	Lanna 5:6	4
16	Nydala	Nydala 1:10	4
17	Rydaholm	Sävrarp 1:78	4
18	Rydaholm	Hjortsjö 7:9	4
19	Ohs	Ohs 1:3	4
20	Ohs	Ohs 1:3	4
21	Ohs	Ohs 2:1	4
22	Ohs	Ohs 2:1	4
23	Ohs	Hunnarik 1:7	4
24	Tännö	Tännö 3:1	4
25	Åminne	Stg nr 1935	4
26	Tännög. Värnamo	Stg nr 1679	4
27	Stadsåga 1048	Stg 1048	2
28	Österskog	Vällersten 2:5	3
29	Lekelundstippen	Stg 1155	3
30	Nylund	Stg nr 2188	2
31	Nöbbeled slamtipp	Stg nr 1688	4
32	Sörsjö	Sörsjö 1:2	3
33	Forshedaverken	Forsheda Kvarnagård 1:7	2

Framtida avfallshantering

Värnamo kommuns övergripande målsättning med avfallshantering är att hushåll och verksamheter enkelt och till rimlig kostnad skall ha möjlighet att sortera och lämna avfall samt veta att avfallet tas omhand på ett miljömässigt sätt. Generellt gäller att nuvarande och kommande direktiv och lagar kommer att styra verksamheten i stor utsträckning. Värnamo kommun kommer även att aktivt vara en part i nationella och regionala kampanjer och informationsinsatser som kan syfta till att minska avfallsmängder och gynnar miljömässigt hållbara system. Kommunens handlingsutrymme utöver detta begränsas dock huvudsakligen till hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt avfall från kommunal avloppshantering vilket speglar sig i de förslag på åtgärder som anges nedan.

Åtgärder

Former för återvinning av organiskt avfall måste förbättras. Eget omhändertagande av matavfall bör eftersträvas i görligaste mål. Möjligheten till utsortering och insamling av matavfall från flerbostadshus och storkök bör utredas, dessutom måste förutsättningarna för mottagning av avfallet vid lämpliga anläggningar kartläggas. Möjligheten att skicka latrin tillsammans med industriavfall för energiåtervinning bör utredas.

För att öka servicegraden kan öppettiderna för Stomsjö återvinningscentral utökas med t ex lördagsöppet någon gång i månaden.

Användningen av komposterat trädgårdsavfall måste öka. Inledningsvis kan detta ske genom att använda komposten i sluttäckningsarbetet, parallellt bör dock andra åtgärder för ökad förbrukning prövas såsom användning av visst trädgårdsavfall för flistillverkning samt kvalitetssäkring för att gynna försäljning.

Avfallet som genereras av kommunala verksamheter är främst knutna till VA-sektorn. Hit hör slam som avses användas i sluttäckningsarbetet. Dessutom uppkommer rens, vilket idag deponeras, som bör vara lämpligt att skicka för energiåtervinning.

För hushåll bör utsortering och lämnande av farligt avfall utvecklas. System för hushållsnära insamling av farligt avfall genom ett system

såsom ”röda boxar” är i detta sammanhang intressant. Ett annat alternativ kan vara att utöka miljöbilens turschema med en vårsamling. För insamling av glödlampor, vilka har hög omsättning, kan eventuellt lampholkar prövas vid utvalda återvinningsstationer.

Avfallshantering styrs mot en mer centraliserad organisation och en koncentration av avfallsanläggningar till ett fåtal platser i landet. Att kommunen på egen hand skall bygga och driva större avfallsanläggningar som förbrännings- eller biogasanläggningar bedöms inte i dagsläget vara realistiskt, istället måste behandlingskapacitet säkras på anläggningar i närområdet. Tillgången till förbränningskapacitet bedöms som god. Inom rimligt transportavstånd finns ett flertal anläggningar. Tillgången till kapacitet för biologisk behandling för produktion av biogas är något mer begränsat. Kapaciteten kommer dock säkerligen att öka successivt. Kommunen har lokalt tillgång till en deponeringsanläggning. Senast år 2008 måste dock denna vara anpassad till de nya regler som gäller om kommunen avser att fortsätta deponera avfall. Kostnaden för en sådan anpassning och utvidgning måste beräknas och jämföras med de intäkter och den konkurrens om avfallet som kan förväntas innan beslut om anpassning kan tas.

Miljöeffekter

En återkoppling till de miljömål som angavs i inledningen och på vilket sätt dessa gynnas av kommunens avfallsverksamhet och de förslag på åtgärder som beskrivits följer nedan:

God bebyggd miljö uppnås genom att målet om halvering av deponerat material utifrån 1994 års mängder redan har uppnåtts med marginal, istället är 80 % reduktion inom räckhåll. Stomsjö deponi kommer även att senast 2008 att uppnå EU-standard alternativt avslutas.

Giftfri miljö uppnås genom ökade möjlighet till enkel utsortering och omhändertagande av farligt avfall.

Begränsad klimatpåverkan uppnås genom att organiskt avfall inklusive slam kommer att finna annan avsättning än deponering vilket innebär lägre bildning av metangas.

Skyddande ozonskikt främjas av ett fortsatt säkert omhändertagande av produkter som innehåller freon och andra ozonnedbrytande ämnen.

Handlingsplan

Handlingsplanen sammanfattar kommunens mål och åtgärder för den kommande fyraårsperioden och skall därefter följas upp och revideras.

Mål: Att utöka hushållens möjlighet att sortera och lämna farligt avfall

Åtgärd	Ansvarig	2004	2005	2006	2007
Utred införandet av sk "röda boxar"	TK				
Utöka på prov miljöbilens turer med en vårsamling	TK				
Pröva lampholkar på utvalda återvinningsstationer	TK				

Mål: Att öka återvinning och slutanvändning av organiskt avfall

Åtgärd	Ansvarig	2004	2005	2006	2007
Utred möjligheten att sortera ut matavfall från flerbostadshus och storkök samt kartlägg lämpliga behandlingsanläggningar	TK				
Utred möjligheten att blanda latrin och annat organiskt avfall med industriavfall för energiåtervinning	TK				
Använd trädgårdskompost och slam i sluttäckning	TK				
Utred om viss trädgårdskompost kan användas till flistillverkning	TK				
Ökad satsning på kvalitetssäkring av trädgårdskompost samt riktad försäljningsinformation	TK				

Mål: Att med hänsyn till kostnad och miljö erbjuda bra service vid kommunens avfallsanläggning avseende återvinning och deponering samt kontroll och uppföljning av äldre avfallsupplag.

Åtgärd	Ansvarig	2004	2005	2006	2007
Inför utökade öppettider vid Stomsjö återvinningscentral	TK				
Utred kostnaden för anpassning av Stomsjö deponi till krav efter år 2008 samt behov och intresse av en lokal deponi	TK				
Revidera äldre deponiers riskklassning	TK, MSK				

Mål: Att utveckla verktyg för att följa upp och bedöma verksamheten.

Åtgärd	Ansvarig	2004	2005	2006	2007
Utarbeta relevanta nyckeltal för verksamheten	TK				